

Bài 3: Tỷ lệ bản đồ. Tính khoảng cách thực tế dựa vào tỷ lệ bản đồ

Trả lời câu hỏi giữa bài Địa 6 Bài 3 (Kết nối tri thức)

Câu hỏi 1 trang 106 Địa Lí lớp 6: Tỷ lệ bản đồ

1. Cho biết ý nghĩa của tỷ lệ bản đồ.
2. Tỷ lệ số và tỷ lệ thước khác nhau như thế nào?

Lời giải:

1. Ý nghĩa của tỷ lệ bản đồ: Tỷ lệ bản đồ cho biết mức độ thu nhỏ độ dài giữa các đối tượng trên bản đồ so với thực tế là bao nhiêu.
2. Sự khác nhau:
 - Tỷ lệ số: là một phân số luôn có tử là 1. Mẫu số càng lớn thì tỷ lệ càng nhỏ và ngược lại.
 - Tỷ lệ thước: Là tỷ lệ được vẽ dưới dạng thước đo tính sẵn, mỗi đoạn đều ghi số đo độ dài tương ứng trên thực tế.

Câu hỏi 2 trang 107 Địa Lí lớp 6: Tính khoảng cách thực tế dựa vào tỷ lệ bản đồ

1. Trên bản đồ hành chính có tỷ lệ 1 : 6 000 000, khoảng cách giữa Thủ đô Hà Nội tới thành phố Hải Phòng và thành phố Vinh (tỉnh Nghệ An) lần lượt là 1,5 cm và 5 cm, vậy trên thực tế hai thành phố đó cách Thủ đô Hà Nội bao nhiêu ki-lô-mét?
2. Hai địa điểm có khoảng cách thực tế là 25 km, thì trên bản đồ có tỷ lệ 1 : 500 000, khoảng cách giữa hai địa điểm đó là bao nhiêu?

Lời giải:

1. Tính khoảng cách thực tế

- Theo đề bài, ta có tỷ lệ 1 : 6 000 000 nghĩa là cứ 1 cm trên bản đồ tương ứng với 6 000 000 cm trên thực tế.
- Công thức: Khoảng cách thực tế = Khoảng cách hai địa điểm trên bản đồ x tỷ lệ bản đồ.
- Áp dụng công thức, ta có:

+ Khoảng cách giữa Hà Nội và Hải Phòng là: $1,5 \times 6\,000\,000 = 9\,000\,000$ (cm) = 90 km.

+ Khoảng cách giữa Hà Nội và TP. Vinh là: $5 \times 6\,000\,000 = 30\,000\,000$ (cm) = 300 km.

2. Tính khoảng cách trên bản đồ

- Theo đề bài, ta có bản đồ có tỉ lệ 1 : 500 000 nghĩa là cứ 1 cm trên bản đồ tương ứng với 500 000 cm trên thực tế và 25 km = 2 500 000 cm.

- Công thức: Khoảng cách thực tế = Khoảng cách hai địa điểm trên bản đồ x tỉ lệ bản đồ.

-> Khoảng cách giữa hai địa điểm đó trên bản đồ là: $2\,500\,000 : 500\,000 = 5$ (cm) trên bản đồ.

Giải luyện tập & vận dụng Bài 3 Địa lí 6 (Kết nối tri thức)

Luyện tập và Vận dụng 1 trang 107 Địa Lí lớp 6: Căn cứ vào tỉ lệ thước hoặc tỉ lệ số của bản đồ hình 1, em hãy:

- Đo và tính khoảng cách theo đường chim bay từ chợ Bến Thành đến công viên Thống Nhất.

- Tính chiều dài đường Lê Thánh Tôn từ ngã ba Phạm Hồng Thái đến ngã tư giao với đường Hai Bà trung.

Lời giải:

Gợi ý cách tính:

- Gọi khoảng cách từ chợ Bến Thành đến công viên Thống Nhất là A (A là khoảng cách này HS tự dùng thước đo trên bản đồ).
- Theo bản đồ ta có tỉ lệ $1 : 10\,000$ tức là 1 cm trên bản đồ tương ứng với $10\,000$ cm trên thực tế.
- > Vậy khoảng cách từ chợ Bến Thành đến công viên Thống Nhất là: $A \times 10\,000$ (cm).
- Tương tự cách làm trên, ta tính được chiều dài đường Lê Thánh Tôn từ ngã ba Phạm Hồng Thái đến ngã tư giao với đường Hai Bà trung.

Luyện tập và Vận dụng 2 trang 107 Địa Lí lớp 6: Giữa hai bản đồ tự nhiên Việt Nam có tỉ lệ $1 : 10\,000\,000$ và $1 : 15\,000\,000$, bản đồ nào có tỉ lệ lớn hơn, bản đồ nào thể hiện được nhiều đối tượng địa lí hơn?

Lời giải:

- Các bản đồ có tỉ lệ số: Mẫu số càng lớn thì tỉ lệ càng nhỏ và ngược lại -> Bản đồ tự nhiên Việt Nam $1 : 10\,000\,000$ có tỉ lệ lớn hơn bản đồ $1 : 15\,000\,000$.
- Bản đồ có tỉ lệ $1 : 10\,000\,000$ thể hiện được nhiều đối tượng địa lí hơn. Vì bản đồ có tỉ lệ càng lớn thì các chi tiết được thể hiện càng nhiều.

Lý thuyết Địa lí lớp 6 Bài 3 (Kết nối tri thức)**1. Tỉ lệ bản đồ**

- *Tỉ lệ bản đồ* cho biết mức độ thu nhỏ độ dài giữa các đối tượng trên bản đồ so với thực tế là bao nhiêu.
- *Ý nghĩa của tỉ lệ bản đồ*: cho biết mức độ thu nhỏ độ dài giữa các đối tượng trên bản đồ so với thực tế là bao nhiêu.
- *Phân loại*: tỉ lệ số và tỉ lệ thước.

2. Tính khoảng cách thực tế dựa vào tỉ lệ bản đồ

- *Nguyên tắc*: Muốn biết khoảng cách thực tế của hai điểm, phải đo được khoảng cách của hai điểm đó trên bản đồ rồi dựa vào tỉ lệ số hoặc thước tỉ lệ để tính.
- *Cách làm*

+ Nếu trên bản đồ có tỉ lệ thước, ta đem khoảng cách AB trên bản đồ áp vào thước tỉ lệ sẽ biết được khoảng cách AB trên thực tế.

+ Nếu bản đồ chỉ có tỉ lệ số, ta dùng thước đo khoảng cách 2 điểm rồi nhân với tỉ lệ bản đồ sẽ biết được khoảng cách 2 điểm trên thực tế.

